

SLOVENE.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 220.

V Ljubljani, v sredo 24. septembra 1884.

Letnik XII.

Deželni zbor kranjski.

(IV. seja, 23. sept. 1884.)

(Konec.)

G. dr. Poklukar poroča o vravnavanju Save med Černučami, Št. Jakobom, Podgradom, Dolom in Lazami. Ministerstvo je namreč dovolilo sledeče načrte: a) vravnavna Savskega pritoka pri Podgradu v znesku 28.000 gold., teh stavb pa je na račun ostalega zneska iz dotacije za izvanredne vodne stavbe za leto 1883 in iz one za l. 1884 izvršiti do zneska 18.563 gold. 19 kr.; b) na 33.898 gold. 18 kr. proračunjena obramba desnega brega Save med Št. Jakobom in Dolom v skupni dolgoti 1530 metrov za delni znesek 11.400 gold. 16 kr., in c) nadaljevanje na 28.695 gold. 21 kr. proračunjenega vravnavanja Save med Lazami in Kresnicami za ostali znesek 19.679 gold. 21 kr. Visoko c. kr. ministerstvo notranjih zadev je ob enem naročilo c. kr. deželni vladi, naj z vso močjo dela na to, da bodo za vravnavo Save od Černuč do Dola, ktere glavni namen je, da se varujejo zemljišča, katerim preti nevarnost, pripomogli k stavbenim stroškom tudi dotični vdeleženci in pa dežela Kranjska. Vsled tega je deželni odbor iz deželnega zaklada v ta namen deželni vladi za l. 1884 dal na razpolaganje 2000 gold. iz „podpore za javne vodne stavbe“.

Gosp. Robič omenja, da za vravnavo vodá vlada premalo stori in priporoča državnim poslancem, da naj se v tem smislu za našo deželo potegnejo. — Gosp. deželni predsednik je odgovoril, da bo po svoji moči podpiral potrebe naše dežele pri slavni vladi. G. Faber omenjal je škode, ki jo povodnji delajo v Kočevskem in Ribniškem okraji; gosp. dr. Sterbenec pa je kazal, da se enako godi njegovemu volilnemu okraju. Oba sta tudi te kraje priporočala skrbi vlade in deželnega zbora. Poročevalec g. dr. Poklukar je omenjal še drugih krajev, ki so v enakih okoliščinah, ob enem pa povdarjal, da državni zbor gotovo ni gluha za take potrebe, in da

bodo poslanci naši storili svojo dolžnost. Konečno predlaga sledeče nasvete:

1. Slavni vladi se izreka zahvala dežele, da je gledé vravnavanja Save pod Černuškim mostom po vsem uslišala prošnjo deželnega zbora.

2. Tukajšnjim izvršilnim organom c. kr. vlade se izreka priznanje za vse v tej zadevi hvale vredno izvršena dela.

3. Poziv c. k. vlade do deželnega odbora, da naj v ta namen tudi za prihodnja leta od deželnega zbora zadobi primernih doneskov, se izroči v prevdarek finančnemu odseku.

Vsi ti nasveti se sprejmó.

Gosp. Svetec poroča o vpeljavi taks za ogledovanje živine pri izdavanju živinskih potnih listov, in predlaga tarifo k postavi za občinske takse dopolniti s to točko, da se ima pobirati za ogledovanje vsake živali vršeče se po zvedenem človeku pred izdavanjem živinskega potnega lista 1 kr. do 8 kr.

Gosp. Murnik omenja, da morda ne bi bil potrjen sklep deželnega zbora v tej podobi in priporoča, da bi bilo bolje za to reč narediti posebno postavo. Deželni glavar vsled tega prtrga sejo, da se upravni odsek še enkrat posvetuje, kako in kaj. Ko se seja zopet prične, poroča gosp. Svetec, da je odsek pritrdil nasvetu g. Murnika in da se omenjena vpeljava taks sklene v podobi posebne postave.

O tej zadevi govori še g. Pfeifer tako-le:

„Slavni zbor!

Kakor razvidno iz deželno-odborega poročila, so občine za izdavanja živinskih potnih listov poberale takso od 5 do 10 kr., ter jo potroševale deloma za nakup dotičnih tiskovin, v ostanku pa je občinske potrebščine — in sicer toliko časa, dokler je ministerstvo izreklo, da ne smejo zahtevati višjega plačila, nego ki zadostuje za povračilo tiskovnih stroškov, tako da se sedaj pobira za izdavanje vsakega živinskega potnega lista malenkostna taksa dveh krajcarjev.

Ta taksa, ki se toraj plačuje za izdavanje potnega lista, ne pa za ogled živine pred izdavanjem živinskega potnega lista, se je tako vdomačila, da je po mojem mnenju skoraj nemogoče, jo povikšati, ker se v normalnih časih — kedar ni živinske bolezni ne doma, ne v bližnji okolici — navadno ne ogleduje živina pred izdavanjem potnega lista, ampak se živinski potni list napiše brez vsega ogleda; ogled po strokovnjaku (c. kr. živinozdravniku) se še le izvršuje pri vstopu živine na sejmišče — tako se ravna — kolikor je meni znano — po vsem Kranjskem.

Sicer je po mojem mnenju dvakratni ogled živine, namreč pred izdavanjem potnega lista in potem pred vhom na sejmišče neizpeljiv zlasti v večjih občinah, ktere izdajajo na leto čez 2000, ter podaljšujejo čez 1000 potnih listov; koliko dragega časa bi gospodarji zgubili, ko bi morali za vsak živinski potni list svojo živino prignati do daljnega občinskega urada, mi pač ni treba posebej naglaševati.

Precejšnja olajšava bi bila za županstva, obložena s premnogimi težavnimi posli in za posestnike, če bi po več krajih občine umni gospodarji smeli izdajati živinske potne liste, kar bi morala vlada v posebni okrožnici občinam objaviti, ker je mnenje razširjeno, da se smejo živinski potni listi izdajati samo pri občinskemu uradu.

Se ve, da bi mogla ta okrožnica odločno jasna biti tem bolj, ker ministerstvo notranjih zadev, ki je vendar vrhovna politična oblast — eno in isto stvar dvakrat neenako, enkrat črno, drugokrat belo raztolmači in nasprotno stališče zavzema — vsaj jaz imam ta vtis, če berem na prvi strani deželno-odborega poročila, da po ukazu c. kr. ministerstva notranjih zadev dne 22. julija 1882 št. 17.677, „spada izdavanje živinskih potnih listov in ogled živine med občinske dolžnosti izročenega področja“; na tretji strani pa ravno nasprotno, da „vsled ukaza c. kr. ministerstva notranjih zadev dne 16. junija 1883 št. 3870, spada izdavanje živinskih

6.

LISTEK.

Mladega Gašparja življenje in trpljenje.

Prosto poslovenil I. S. Gombarov.

(Dalje.)

IV. Poglavje.

Gašpar postane dijak, pa že od začetka ni šlo vse tako, kakor si je prej mislil.

Dolgo je že, kar sem tudi jaz začel študirati. Takrat se mi je vse zdelo tako veselo in lepo. Oče so šli z menoj h knjigarju in mi rekli: „Dečko, le izberi si, česar potrebuješ?“ In kmalo je ležal pred nama celi kup tiskane modrosti, in ko so morali oče prav globoko v žep seči, da so vse potrebne knjige platili, mislil sem si: „Če bom marljivo študiral, in to hočem, zaslužil bom si gotovo hitro toliko, da očetu to desetkrat povrnem in jim na starost brezskrbne vesele dneve pripravim.“ Pa kako je prišlo? Oče so mi umrli, ko so se bili celo življenje za svoje otroke trudili, meni so samih skrbi lasje izpali, našel sem mnogo veselja in prijateljev, pa mnogo sem jih tudi zgubil, črnila in papirja sem dosti porabil, knjig veliko prečital, in za vse to imam toliko, da glada in sile ne trpim. In ko bo prišel

moj zadnji dan, moral bom Bogu račun dati, nisem med tolikim študiranjem pozabil prave modrosti, namreč Boga častiti in njegovo sveto voljo izpolnovati.

Mene vselej jeza popade, če slišim, da hoče kak fant samo zavoljo tega študirati, da bi kmalo gospod postal ter mu ne bi trebalo nič delati, starši, bratje in sestre pa bi naj zanj skrbeli. V takem slučaju je treba presoditi, ali ima otrok tudi poklic in glavo za študiranje. To pa se ne zgodi vselej. Če pa nepoklican fant hoče študent biti, pa ne študirati, vleče voz modrosti, kakor vol, prav počasno, v najhujšem blatu pa ga pusti celó tičati ter pride v tisti stan, ki je na zemlji najrevniši in najnesrečniši: on je zgubljen dijak, ki navadno ni več za nobeno rabo.

Gašparjev oče so vse to pretuhtali, zato ni dosti manjkalo, in vse njegovo veselje bi bilo po vodi splavalo.

Vršilo pa se je to tako. Staremu Fošnarju so Gašparjevi namenili vsakovrstne misli vzbudili, katerih doma v sobi ni mogel v red spraviti. Šel je toraj v krčmo, naročil si masele vina ter sam pri sebi premišljeval.

„Kaj pa vam je?“ oče Fošner, nagovori ga v hišo stopivši padar ter se k njem usede.

„Veste gospod, jaz samo študiram, kako bo z mojim Gašparjem, ki hoče študirat iti.“

„Kaj? Vaš sin hoče študirat iti? Ali še imate kaj pameti? kriči padar. Ali veste vi, kaj se pravi študirati? Vi tega ne veste, jaz pa vém, ker sem sam študiral. Naj vam toraj dopovem. V šolo sem moral toliko knjig nositi, da bi bili lahko osla ž njimi obložili, kajti zraven svojih sem jih moral še za dva druga mlada dijaka nositi; bogati pa še več knjig potrebujejo, kakor siromaški, zakaj ti morajo to v glavi imeti, kar imajo bogati v knjigah. Samo pri meni ni bilo tako. Imel sem sicer prav debelo bučo, pa moji tovariši z drobnimi glavami so me po mislih učiteljevih vsi prekosili v znanji in pameti. To pa mojemu očetu ni bilo po volji in čez nekoliko let so me iz šole vzeli. Mati so prosili in ugovarjali: „Nikar tega ne stori. Če mu zdaj tudi učenje ne gre tako gladko, upam vendar da bo poznej, ko doraste, najboljši jezični dohtar, ker jezik ima že zdaj oster, kakor britva.“ „Prav, da si me na britvo spomnila, odgovorijo oče. Da bi moj fant kedaj z jezikom ljudi gulil in bril, tega jaz ne bom dovolil, pač pa naj z britvo brade brije, to je pošten kruh in ga lahko vsak osel doseže. Naš fant ne bo derež, ampak padar. In tako je moralo biti, zakaj kar so moj oče rekli, to je držalo, kakor bi bil z žebljem pribil. In kaj rečete: ali ni bilo to prav za-me? Ali ne pravi vsak, ki me vidi: Glejte gospoda padarja Krištofa, kako si žvižga in poje, kako je vesel in

potnih listov ter prej se vršeče ogledovanje živine med občinske dolžnosti lastnega področja“.

Tudi je želja opravičena, da bi nadzorovanje živinskih sejmov vsaj v normalnih časih izvrševali cenejši zvedenci, n. pr. mesoogledniki, domači živinozdravniki, nego drago plačani c. k. živinozdravniki, ki samo za en sejm dobivajo do 16 gold. plačila, tako da to plačilo pogostoma presega številnino, da morajo toraj občine doplačati primanjkljaj iz občinske blagajnice; še celó v tem slučaju se prisoja živinozdravniku plačilo, kedar je sejm doma (pri uradnem sedežu c. kr. živinozdravnika), med tem ko nobeden drugi cesarski uradnik ne dobiva odškodnine za tako imenovana locoposlovanja.

Napravil sem te kratke opazke, da bi visoka vlada izvrševanje omenjenih poslovanj cenejše vravnala, ter na ta način občinam in gospodarjem prihranila mnogo nepotrebnih stroškov.

Gosp. Samec je vladi priporočil, da naj na majhne živinske sejme ne pošilja dragih živinozdravnikov, ki tako nič ne vidijo, ker kužnih bolezni v deželi ni, in si zdravniki le takse režejo. Konečno se sklone postava, da se sme za ogledovanje živine pobirati taksa 1 kr. do 8 kr., ter deželnemu odboru naroča, naj zadobi najvišje potrjenje te postave.

V današnji seji so se dovolile tudi še denarne podpore: podobarskemu učencu Alojziju Ganglmu 100 gold., slikarjema Antonu Ažbetu in Ludoviku Grilecu po 100 gld., podpornemu društvu slovanskih dijakov v Gradcu 200 gold., potem pa so bili v odsek za mestni statut Ljubljanski izvoljeni gg.: Grasselli, Mošé, Kersnik, Papež, Svetec (načelnik), Dežman, Faber (namestnik).

Ob 3/2 popoldne je bila seja sklenjena in prihodnja seja napovedana na petek 26. t. m. ob 10. uri dopoldne. Danes in jutri zborujejo finančni pa upravni in gospodarski odsek.

Govor gosp. Svetca o kranjski hranilnici.

(V četrti seji deželnega zbora 23. sept.)

Slavni zbor!

Naméra postavnega načrta, katerega imam čast predložiti slavni zbornici, je, djati rezervni fond kranjske hranilnice v Ljubljani, kolikor je ta namenjen za dobrodelne, občno koristne lokalne in deželne namene pod nadzorstvo deželnega zbora.

Moja gospôda! Važnosti mojega predloga in zlasti tega, da se to premoženje dene pod deželno-zborni nadzorstvo, mi ne bo treba obsirno dokazovati. Ravno o pravem času mi pride tukaj na pomoč interpelacija, ktero je ravnokar stavil gosp. poslanec Luckmann s svojimi tovarši. On je v tej interpelaciji razložil, koliko premoženja ima kranjska hranilnica na razpolaganje; on je razložil, da pol-drugi milijon znaša sedaj rezervni zaklad, in da je imela hranilnica v pretečenem letu nad 141.000 gld. čistega dobička.

Moja gospôda! Pa to še ni vse; hranilnica ima tudi še posebni rezervni zakad za uravnavanje

kurznih diferencij, kateri znaša okoli 300.000 gld. Moja gospôda! To je premoženja okoli dveh milijonov goldinarjev, in to premoženje, moja gospôda, je namenjeno dobrodelnim, občno koristnim namenom, lokalnim in deželnim, to premoženje je namenjeno deželi kranjski. Moja gospôda! Ako se to premoženje dobro obrača, ako je to premoženje v rokah mož deželi prijaznih, koliko dobrega se dá storiti za deželo! in gotovo mi boste radi pritrdili, ako rečem, vredno je, da napnemo svoje naboljše moči, da ohranimo to premoženje deželi.

Pot, po kateri moremo to doseči, je ravno ta, da se to premoženje dene tudi pod deželno nadzorstvo in vpraša se tukaj le, ali ima dežela tudi pravico zahtevati to nadzorstvo? Jaz sem prepričan da ga ima; in bodem to tudi dokazal.

Odgovoriti hočem najprvo na vprašanje, čegavo je to premoženje?

Moja gospôda! Hranilničnega društva ni! kajti po pravilih § 3., za katerega prosim dovoljenja, da ga preberem, nima društvo nobene pravice do tega premoženja. Št. 5., § 3. se namreč tako-le glasi:

„§ 3. 5. Udje, kakor ti, so zavezani, da se odpovedó vsaki koristi ali vsakemu dobičku; in vse, kar ostaja od hranilničnega gospodarenja z denarji po izplačanih obrestih, po odšteti stroških za uradovanje in za druge posebne razhodke, naj se tako obrača, kakor govori § 20 teh pravil.“

Toraj društvo si ne sme prilastiti ne enega krajcarja, ampak vse premoženje ima služiti namenom, kateri so izraženi v § 20., in § 20. se glasi:

„§ 20. Lastno hranilnično premoženje se nabira iz tega, kar presega izplačevanje kapitala in obresti vdeležnikom in kar presega odštete stroške za gospodarenje in iztirjatev vdeležnikov, ki so zastarane po § 15.

Hranilnično lastno premoženje ima kot založnica ta-le namen:

- a) da so vložniki, kar je najbolj mogoče, zavarovani, in da se doplačuje, kar bi hranilnica utegnila zgubiti;
- b) da se doplačuje k stroškom za gospodarenje, če se ti ne morejo do čistega izplačati iz tekočih dohodkov;
- c) da se doplačujejo pokojnine (penzije) in milodari, kolikor se ti ne morejo plačevati z letnimi doneski lastnega zaloge za pokojnine (penzije);
- d) da se obrača za dobrodelne občno koristne namene v mestu in na deželi.“

Moja gospôda! Tukaj vidimo, da tako rekoč ves rezervni zaklad je namenjen deželi, kajti vloge so dobro naložene in se ni bati posebne zgube. Gospodarski stroški se plačujejo z lahkoma iz tekočih pridobitkov. Pokojnine imajo svoj posebni fond. Toraj, kakor je za to premoženje res določeno, je ono tako rekoč popolnoma na razpolaganje za dobrodelne občno-koristne, lokalne in deželne zadeve. Toraj kdo je lastnik tega premoženja? Društvo ni! ampak tisti, komur je namenjeno, namemba ta napravi lastnika.

živeli. Sicer pa mene to nič ne briga. Samo to bi vam še rad povedal, da se jako motite, če mislite, da bo Vaš sin jedel dober kruh, kedar postane kaplan. Duhovni gospodje imajo komaj toliko, kar sami potrebujejo, pa bi morali od tega še na vse strani dajati in vse podpirati. Zavoljo tega nikar tako temno ne gledajte; jaz govorim, kakor vem, vi pa lahko storite, kakor se vam bolje zdi.“

Stari Fošner je pogledal na križ v kotu ter s čudno mirno besedo odgovoril padarju: „Kdor se s posvetnimi vednostmi peča, naj le računi, kolikor bodo mu nesle, kdor pa hoče sveti duhovniški stan nastopiti, za tega bi bilo drzno vprašati, kolikor bode mu ondu neslo. Veste, gospod padar, mojemu Gašparju sem jaz oče in jaz rad zadnji kos kruha ž njim delim, dokler bo študent. In če bo duhovnik, pa bo moral najslabši kruh jesti, to ne bo njemu in ne meni las na glavi belilo. „Človek ne živi samo od kruha, ampak od vsake besede, ki pride iz božjih ust.“ Tako slišimo vsako leto iz prižnice oznanovati in take jaz verujem. Z Bogom gospod padar!“

Pravo; tako odločne besede oče Fošner še ni ni kmalo izrekel.

(Dalje prih.)

Moja gospôda! Mi imamo zastran tega analogijo pri blazniškem, sirotinskem in vstanovnem zakladu, tudi tam ni družega lastnika, kakor tisti, komur je premoženje namenjeno. Namenjeno je za deželne prebivalce, to se pravi prav za prav, za deželo, in dežela se smatra tudi za lastnico. Razložek je le ta, da pri vstanovah je merodajna za gospodarstvo volja tistega, kateri je denar volil ali zapustil; pri hranilničnem rezervnem fondu pa je merodajna volja tistega, kateri namen vstanovi, to je volja postavodajalčeva.

Moja gospôda! V dokaz, da na tem stališči stoji tudi slavna vlada, namreč, da komur je namenjeno premoženje, tisti je tudi gospodar ali lastnik premoženja, Vam hočem prebrati dopis deželnega predsedstva od 2. decembra l. 1866. Tisto leto je namreč državna vlada izročevala vstanovno premoženje deželi in tukaj nahajam nek stavek, katerega hočem z dovoljenjem visoke zbornice prečitati.

„Die Stiftungen, aus deren Vereinigung der krainische Studentenstiftungsfond sich gebildet hat, entstanden fast durchgehends durch Stiftungakte im Lande, woselbst sie durch die betreffende Landesstiftungsbehörde die landesfürstliche Bestätigung erhielten, mit geringer Ausnahme ist an der Intention der Stifter der Ertrag dieser Stiftungen im Wesentlichen für Studierende des Landes, möge der Stiftungsgenuss allgemein auf diese, oder aber auf Verwandte des Stifters oder Angehörige dieser oder jener Ortschaften des Landes lauten, bestimmt.

Es ist somit dem weitaus grössern Theile nach der Studentenstiftungsfond ein Fond zur Unterstützung der Studierenden aus dem Lande, wo derselbe besteht, und administriert wird. — Aus dieser seiner Bestimmung ergibt sich als natürliches Corollar dessen mittelbarer Zweck: „Förderung und Hebung der Studienzwecke des Landes“.

Nach diesen Verhältnissen erscheint daher die Landesvertretung bezgw. der löbl. Landesausschuss als das zunächst berufene Organ zur Verwahrung und Verwaltung des krainischen Studentenstiftungsfondes.“

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. sept.

Notranje dežele.

Na Štajarskem se je v deželnem zboru izvršila za Slovence prepomenljiva zveza, ktera bo mnogo koristila, ako bodo modro postopali, o čemur smo pri vrlih štajarskih slovenskih poslancih tudi popolnoma prepričani. Združili so se namreč v klub z nemškimi konservativci in bodo s taistimi solidarno postopali v narodno-gospodarskih zadevah; v narodnih bodo pa po mogočnosti drug družega podpirali. Ta korak je tem večjega pomena, ker so se z njim slovenski poslanci iz neznatne manjšine povzpeli do močne stranke v državnem zboru, s katero bodo morali liberalci hoté ali nehoté računati in bodo pri znani pravičnosti nemških konservativcev marsikaj dosegli, kar bi se jim sicer ne bilo posrečilo. Povod k tej zvezi dali so nemško-konservativni štajarski poslanci sami, ker so se čutili žaljene po brezobzirnem preziranjú od liberalne strani pri volitvah v deželnozborske odseke. Brezobzirnost, ta negnjusni cvet liberalizma se povsod javi, kjer se liberalizem košati, in tukaj ni nobena narodnost izvzeta. V tistem trenutku, kadar se človeka oprime talmi-liberalizem, polasti se ga tudi brezobzirnost in samopašnost. Pravi liberallec privoši vsakemu svoje, talmi-liberallec pa sam sebi vse, svojemu sosedu pa — nič, k večjemu fraze. Prav iz srca toraj vrlim našim sosedom čestitamo na veseli pridobitek. Postopanje z nemškimi konservativci Slovanom ni bilo še nikdar na škodo, kar se lahko iz državnega zbora prepričamo: z liberalci pa skupno postopanje ravno vsled prevelike sebičnosti in samopašnosti ni mogoče, ako se neče vresničiti pravljica o nakovalu, kladvu in železu.

Ali je neumestna in neslana šala ali žalostna resnica, ne vemo, čuje se pa, da so v soboto zvečer pred sv. Matevžem v Dunajskem Novomestu *anarhisti* poskušali raznesti veliko cerkev; vsaj pri velikem vходу so poskušali nekaj enacega, kajti našli so se ondi ostanki dinamitue patrone, vžigalne vrvice in nekoliko sežgane palivne tvarine. Ako je li prvo resnica, je to pač žalostno znamenje o spoštovanju do hiše božje, če je pa drugo res, je pa zopet dokaz več, da so anarhisti že poslednje iskricke tistega zgubili, kar človeka od živali loči in so potem popolnoma divjim zverinam enaki, od katerih se tudi po svojih delih prav nič ne ločijo. To se je tudi pri usmrtenem Kammererji videlo. Vse prigo-varjanje duhovna, naj bi se z Bogom spravil, je bilo brezvspešno; divje kakor je živel brez vere na

dobro volje, in si je s svojo britvo lepo gnjezdo raztrgal, v katerem zadovoljno živi z ženo in otroci.“ Zdaj pa idite v mesto in pogledite si učeno gospodo. Eden je bleđ, kakor stena, ker še enkrat v tednu nima zadosti jesti; noč in dan piše, bere, misli, želodec pa mu kruli, kakor lačno prase. In ni čuda! Saj se študentje množijo kakor gobe in drug drugemu od ust kruh trgajo, vsi vkup pa z ženo in otroci stradajo. S tem: če se kdo res kaj poštenega nauči, pa ne sme vsega povedati, kar misli; ako pa vendar povsod resnico pové, imajo ga takoj v luknji, kjer potem lahko premišljuje, kaj je modrost in resnica. Jaz pa, vas kmete brez strahu vsak dan prejemljem za nos ter si iz vaših lic strižem svoje groše, med tem ko v mestu učeni gospod sedi lačen, čelo podpira, si nohte grize in v steno gleda, pa se vendar ne domisli, kje bi skorjico kruha za lačen želodec dobil.“

„Morebiti imate prav, pa vse to ne zadeva mojega Gašparja, ki hoče duhovnik biti. „Dominus vobiscum“ še ni kruha stradal.“

Padar je svojo kupico na drugo stran potegnil in nadaljeval: „Tako? Duhovnik hoče Gašpar postati? Hm, zoper to nimam nič. Duhovski stan je lep, svet, vsega spoštovanja vreden stan. Pa povejte mi sosed, imate li kaj denarja? Dvanajst let študirati, to ni šala. Bote marsiktero uro med tem do-

Boga in na povračilo, umrl je tudi v grozo vseh navzočih. Tudi vojaškemu sodniku rekel je v obraz, da ko bi ga ne bili vjeli, bi bil še na dalje ropal in moril, kakor do sedaj. V poslednjem trenutku, ko je že pod vešali stal, je bil še ravno tak, kakor ves čas poprej. Le divja strast žarila se mu je iz svetlih oči, ki so se očem divjih zverin podobno žarile. Oboje človeštvo, ako boš še dolgo časa anarhiste na rokah nosilo, namesto da bi to zlo današnje dobe pri korenini zatrl! Ljudje te vrste, ki ne poznajo nikakega usmiljenja več, ga tudi niso vredni, toliko manj, ker ga obračajo v čedalje večo nesrečo prebivalstva. Ako že cerkvam božjim več ne zanašajo, kaj se nam je še od njih nadjeti? Nič drugega nego noža, dinamita in revolverja. Naša skrb naj bude, da nas ne prihité.

V Zagrebu zaprli so vrednika Starčevićanskega lista „Sloboda“ zaradi uvodnega članka, tiskanega v petek. List je bil zasežen in vrednik pred sodnijo klican, kjer se je priznal pisatelja dotičnega zasežene spisa. Pri preiskavi njegovega stanovanja našli so v resnici rokopi, kateri se je takoj vničil. Proti vsemu temu se je vredništvo pritožilo. Po Zagrebu je že zopet vse kviško, skoraj da tako, kakor lansko leto osorej. Le toliko je boljše, da kri še ne teče, sicer se je pa neka predigra neredov pričela, katerih zopetnega začetka sam Bog varuj Hrvate; kajti hiše narodnih volilcev Starčevićanci po noči z blatom oskrnjajo in jim okna pobijajo. Zarad tega je župan strogo prepovedal, da gospodarji poslov in učencev po 8. uri zvečer pod nikakimi pogoji ne smejo venkaj spuščati, sploh pa priporoča po javnih plakatih mir in red. De se taisti ohrani, šetajo zdatne vojaške patrole po mestu. Nekaj se bo na Hrvaškem vse-kako moralo storiti, da se razuzdanemu Starčevićanizmu ograaja postavi, ktera mu bo branila v narodno škodo hoditi. Tako škandalozno postopanje in naj bi ga tudi vodilo domoljublje čisto, kakor božje solnce, se ne more in ne sme trpeti, naravnost greh pa je odobravati ga! Starčevićeva stranka je na najboljšem tiru, da spodbije prekrasno narodno samoupravo, kakoršne pod cesarjem Franca Jožefa nima ni jedna dežela, ter ondi vpelje zopet kraljevi ogerski komisarijat. Da se to ne bo zgodilo, skrbel bo sedanji hrvaški deželni zbor.

Vnanje države.

Nemškega cesarja Viljema je zopet neka nezgoda zadela, le to se ne ve, kakošna. Dunajski oficijozni „Extrablatt“ pravi, da je že zopet s konja padel pri vojaških vajah na Porenskem. „Rheinisch-Westphälische Zeitung“ pa pravi, da mu je v sobi spodletelo in je padel. Kaj in koliko je resnice na zmedenih novicah, pokazalo se bode v kratkem.

Ruski kanciar Giers bo ostalim vladarjem, kateri se niso carskega shoda v Skiernievicah vdeležili, vsakemu posebej pisal in glavne točke ukrepov, ki so se ondi sklenili, naznanil, da se bodo vedeli po njih ravnati.

Car je komaj odšel iz **Varšave** in že se čuti dobrodojen vpliv, ki ga je njegova navzočnost in do sedaj pri ruskih vladarjih nezaslišana prijaznost nasproti Poljakom in podanikom sploh ondi napravila. Pisma iz Varšave na prijatelje v Galiciji prihajajoča hvalijo razmere, ki so takoj po carovem odhodu nastopile. Ruski uradniki so menda kakor spremeni Poljakom nasproti; taki so, da jih skoraj nič več poznati ni. Poljaki pa se od carove posebnosti pa od čarevne milosti in ljubeznivosti nadjajo še več; oni namreč mislijo, da jim bo car, o njihovi vdanosti in vernosti prepričan, ruske uradnike, zatiralce, odvezl in prazna mesta s Poljaki popolnil. Pač bi jih privoščili Poljakom domačine, kateri bi jih ne stiskali tolikanj, kakor so Rusi z njimi delali, kajti nadjamo se, da jih je poslednja vstaja pred 20 leti in Sibirija radikalno predrugačila. Prišli so do spoznanja, da s surovo silo tudi oni ne bodo ničesa opravili.

Svet se meša, da je groza, in najbolj čudne reči, o katerih bi bil človek sodil, da niso nikdar mogoče, vrše se pred našimi očmi, kakor kaj čisto navadnega, kar se samo po sebi razume. **Turški sultan** praznoval je 9. t. m. spomin zasedanja prestola, Črnogorci so mu pa na ukaz kneza Nikolaja v Podgorici sijajno in veliko parado napravili. Vsa Podgoriška posadka oblekla se je praznično ter se je pred mošejo postavila. V mošeji zbrali so se pa k turški službi božji: turški poslanci Djevad paša s svojim osebjem, črnogorski minister zunanjih zadev Radonič, knezov adjutant Petrovič in več drugih odličnjakov. Po službi božji pokali so topovi, črnogorski vojniki so pa navdušeno klicali: „Živio sultan!“ Stacune so bile ostale celi dan zaprte, na velikem trgu plesala je pa črnogorska mladež kolo. Čudno, prečudno!

Bruseljski župan Bults se nadja, da se bo opozicija novim šolskim postavam (katoliškim) podala, vsaj vsi liberalci po njegovih mislih na to delajo. Prosti narod bodo skušali premotiti z občinskimi volitvami in vsled tega se nadja, da ne bo nikakega nereda, kedar se bode nova šolska postava objavila. Na večjo varnost sklical bo tedaj tudi meščansko gardo v orožje, ktero bi pa župan takoj umaknil, ako bi vlada z vojniki mesto napolnila, kar se je od neke strani povdarjalo. Nemirov, pravi župan, se ni bati prej, kakor le tedaj, ako bi vlada občinsko pravo omejiti poskušala.

Nekaj neverjetnega poroča se iz **Angleškega**. V Londonu pričakujejo namreč diplomatskega pisma

ruskega kancerja, v katerem bo Angleško vlado vabil, naj pristopi k ukrepom, ki so se v Skiernievicah proti anarhizmu sklenili. Angleška vlada bo menda na tisto povabilo odgovorila, da — ne more! Gladstone se je menda ob svojem poslednjem bivanju na Škotskem ondašnjim radikalnim zadrugam zavezal in obljubil, da jih ne bo preganjal. To bi bilo pa vendar več kot čudno, naravnost rečeno, da bi bila to nora politika. Angleška, ta silna država, ktera lahko s ponosom sama o sebi lahko reče, da v njenih deželah nikdar solnce ne zaide, je sicer že v Egiptu svojo nezmožnost nasproti vstašem sijajno dokazala, ako pa sedaj še gledé anarhistov in feirjev roke v žep vtakne, potem naj pa le svoja kopita pobere in — gre; med velevlasti se ne more več šteti.

Izvirni dopisi.

Iz Kostanjevice, 22. sept. (Vesele kvaternice žalosten konec.) Kvaternica, to je, jesenska kvaterna nedelja, je za Kostanjevico in celo faro jako imeniten in če je vreme ugodno, jako veseli dan. To nedeljo se namreč obhaja pri Materi božji dobrega sveta na Slinovecah žegnanje, kterege se vdeleži pri ugodnem vremenu velika množica romarjev od blizo in daleč. Tu je videti različnih narodnih noš iz Hrvaške, Kranjske in Štajarske. Romarji prinesejo v naše sicer tiho mestice, če tudi le za nekaj ur, nekoliko življenja in veselega gibanja; poleg tega pa tudi marsikaki goldinarček tukaj ostane. Ni toraj čuda, če se kvaternice staro in mlado veseli, in marsikdo že več mesecev poprej prešteva, koliko nedelj je še do kvaternice. Ali le prerado Kostanjevcanom to veselje v pravem pomenu besede po vodi splava. Tri leta zapored je bilo vreme kvaterni teden silno slabo, in vsled tega malo romarjev. Letos pa je lepo vreme zopet privabilo na tisoče tujcev in domačinov v lepo romarsko cerkev. Vse je bilo videti posebno veselo, in našim oštirjem je kazala dobra žetev, ko bi ne bil hudoben človek v malo trenutkih zlobno podrl vsega veselja in v marsiktero obitelj poslal strašno gorje in žalost.

Znani pregrehi gorenjskih fantov, pretep in pobjo, ste se za nekaj trenutkov preselili k nam in ste na mah zahtevali 9 žrtev.

V gostilnici pri Kuntariču, kjer se večkrat kaj nerodnega zgodi, so plesali fantje iz Cerkljanske občine, mirni in dobre volje. H kratu stopi med nje iz Svetokriške občine, in prej, ko se je kateri zavedel je začel neki Anton Oštir iz Slivja, znani pretepač in sploh malopridnež, z nožem krog sebe mahati, in bilo jih je takoj 7 hudo v trebuh ranjenih, dva pa sta manj nevarno poškodovana. V naglosti je še celo svojega tovariša Cimermana od sv. Križa hudo ranil. Štirim je prerezal čreva, trem pa trebuh tako, da so jim čreva izstopile, potem je vdaril menda še dva s stolom po glavi ter je z nožem v roki skočil skozi okno in pobegnil.

To vse se je zgodilo ob 4. uri popoldne v pričo mnogo ljudstva. Pravijo, da so sv. Križki fantje nalašč pretepa iskali, ter da so bili namenjeni Orehovčane preteptati, katerih pa dobili niso. Oštir pa si je za to divjaško, prav satansko delo menda že v soboto nož nabrusil, da bo ložej bodel z njim. Ta divjak je menda že dobro znan z zaporom, in ravno v soboto je stal pred porotniki, zatožen, da je spomladi pomagal v Krškem nekega Slovaka pobijati, pa je bil od porotnikov za nekrivega spoznan. Zdaj menda saj ne bo nihče rekel, da ni kriv.

Vsi ranjeni ležijo v slučajno prazni hiši gosp. Cerarja. Zdaj, ko to pišem, je eden, Jože Jalovec, že umrl, njegov brat pa se bori s smrtjo.

V čast našim fantom bodi povedano, da v naši občini pretepi in pobjo niso v navadi, in tudi zdaj ni bilo nobenega domačega pri tem strašnem klanju. Slobodno rečem, da Kostanjevica kaj tacega še ni videla, od kar so nehali Turčini preko Gorjancev hoditi.

Povod ostudnemu klanju je menda dalo to, da so bili Mraševčanci pred nekoliko tedni A. Oštirja nekoliko pretepli, in da je večeraj njegova potepenka z njimi plesala. Hudobnež ne kaže nikakoršnega kesanja, temveč je še celó žandarje, ko so ga prijeli, prosil, da naj ga pustijo, da bo še dva zaklal, potem pa naj stori z njim, kar jim drago. Res žalosten konec vesele kvaternice.

Iz Slatine pri Rogatcu, 23. sept. (Duhovske vaje.) Sinoči začele so se tukaj duhovske vaje za č. duhovnike Lavantinske škofije. Na povabilo prevz. in mil. knezo-škofa Lavantinskega Jakoba Maksimi-

lijana oglasilo se je blizo 120 vdeležnikov k tem duhovskim vajam.

Pri začetku bilo je le kakih 114 duhovnikov navzočih. Nekteri pridejo še jutri, nekteri še le bolj proti koncu vaj, ker po skončanih vajah obhajal se bo konečen pastirski shod, kot nadomestilo za diecezo synodo, ki se je lani prvič obhajala. K temu shodu povabljeni so pa vsi p. n. gg. dekani in še po eden duhovnik iz vsake dekanije, ki so bili v to pri pastirskih shodih po dekanijah izvoljeni.

Duhovske vaje na Slatini vodi letos prečast. P. Avguštin Kantor, pripor. č. oo. dominikancev v Gradci, mož bistrega duha in čvrstega života. Bog naj njegov trud obilno blagoslovi!

Od slovensko-beneške meje na Goriškem, 20. sept. Nova knjiga: „Slavia italiana“, spisal v italijanskem jeziku odvetnik Karol Podrecca (recte Podreka) v Čevdadu 1884. (Konec.) — Ali ona gora je slovenska trdnjava, kakor Osoppo in to so dobro vedeli Avstrijanci, kateri so nenadlegovani od tam gor (naj se pazi na glavno važnost tih mej!) metali zvečer rakete, ki so dale znamenje k bombardovanju Vidma, ter Brescie *) v Furlaniji. Tedaj zapové višje poveljništvo narodne straže, da naj stoji slovenska armada celo noč v orožji, da naj se razdeli v posamezne trume in vse da naj prižgejo ogromne grmade, da držijo daleč proč od sebe druge sovražnike in da s tim naznanjajo glavnemu mestu, na ktero so Avstrijci ravno streljali (bila je avstrijska armada 20.000 mož pod generalom Nizanom), da so Slovenci za njo čuvali.

V zaželenem jutru se je sklenilo koračiti proti Vidmu, ter ali zmagati ali umreti pod njegovim obzidjem (zdaj nima več obzidja, ker so ga 1868—70. l. vsega porušili), ko dojde naenkrat brzo poročilo od tam poslano z otožnim naznanilom, da se je mesto podalo, in zapoveduje, da naj se tudi Slovenci podvržejo.

Tu je nastal divji krik, kakoršnega niso Slovenci zagnali že več kakor tisoč let, hotli so se vstavljati v tistem hipu povelju, pa potem je premagala prirojena pokorščina dolžnosti, in ena peščica plemenitih mož, med njimi duhoven Jožef Blankin od Blažičev, se je podala v sv. Peter, je sprejela v zalogo trobojno zastavo od raziše se narodne straže, ter jo nesejo na tihoma k Pulferju ter tam jo skrivši shranijo pod zopetnim zasedanjem Avstrije, da jo ohranijo za čase prihodnje vstaje.

Še drugi slovenski mladenči so se vdeleževali italijanske bojne osode pri obleganji Benetk, med njimi Janez Deganutti, Štrukelj Miha, Pirih in Janez Sturolo iz sv. Petra, Manzini Janez, inženir od Pulferja, Tomazetič Valentin iz Kozice in slednjič Vogrič vitez Štefan iz Klastre, zdaj major kraljevske armade v pokoju, kateri se je vdeležil vsih naslednjih bojev za neodvisnost od krimske vojne nadalje. Med onim gibanjem po Furlaniji l. 1864 je napravilo 24 slovenskih mladenčev parado v garibaldinskih uniformah pred cerkvijo sv. Kancijana nad Vernasinom.

Po oslobodenji Benecije v 1866. l., in ko je bilo naznanjeno vesoljno ljudsko glasovanje (plebiscito, v Čevdadu in sv. Petru namreč), so položili naši hribovci, ktere moramo imeti, da so bili pač svobodni, da se izrečejo za bližnjo Slovenijo, ki jih je k sebi vabila (?) vsi manj enega v posodo glas: „Mi naznanjamo naše zedinjenje z italijanskim kraljestvom pod vlado monarhično ustavno kralja Viktor Emanuela II. in njegovih naslednikov“. Kako da so pa ljudi strahovali, ker so se bali, da bi glasovali za Avstrijo zlasti Beneški Slovenci, to je dobro tudi meni znano, saj sem to sam slišal, popotovaje po onih krajih 1868. leta. Žugali so jim in volilcem ponujali napise le z velikimi črkami: „Si“, onih drugih z „No“, pa ni bilo nikjer videti, zlasti se je pa za to trudila neka družina Podreka, čegar sin je kot stražmešter konjice izdajsko iz bitve pri Kustoci k Piemontezom pobegnil. Kakšne blagre je pa prineslo beneškim Slovencem to njih prejšno navdušenje za Italijo in zakaj niso zdaj več vneti za Italijo, kakor je videti iz obsega iste knjige, o tem poročam v kakem prihodnjem dopisu, ako bo drago in zanimivo za „Slovenca“. **) — Menim, da ne bo napačno, ako spregovorim kaj zopet ob obsegu

*) V Bresciji v Lombardiji je bil še po bitvi pri Novari 23. marca 1849 trd boj brez vzajemnega pardona. General Haynau je ukazal vse pobiti, kateri so bili zasačeni z orožjem v roki, zato je dobil od Lahov tudi ime: „La Jena di Brescia“.

**) Prosimo. Vredn.

one knjige, ki je pisana tendenciozno in v irredentovskem smislu, kakor bom prihodnjič dokazal. Beneški Slovenci so naši bratje, toraj vsekako vredni, da se tudi mi za-nje zanimamo, ker jih laški mola le za nos vodi, a plačila pa niso za to zvestobo od njih še nobenega prejeli. Morda, kakor je videti, se bo tudi pri njih začelo daniti, znamenj ne manjka, kakor je videti iz iste knjige. Toraj blagovoli, dragi „Slovenec“, te vrstice in tudi v prihodnjič kaj več v svoje predale sprejeti!

Domače novice.

(V duhovskem semenišči v Ljubljani) se poduk prične 3. oktobra. Za oglaševanje je določen 2. dan oktobra.

(Pevski zbor) v „Jamski Ivanki“ odstopil je, kakor čujemo, svoj honorar od obeh večerov „Narodnemu domu“. Slava vrlim narodnjakom, ki so npravno in gmotno pripomogli k vspehu!

(Četrta batalijon domačega Kuhnovega pešpolka) odrine v torek 30. t. m. v Trebinje v Hercegovini.

(Sprevod trupla) c. kr. deželnega šolskega nadzornika, R. Pirkerja, k poslednjemu počitku, je bil včeraj popoldne lep, ogromen in veličasten, kakor se takemu dostojanstvu z zlatim ovrtnikom spodobi. Vdeležili so se ga razun sorodnikov, vsi Ljubljanski odličnjaki, nekaj deželnih in državnih poslancev, mnogo učiteljev iz mesta in dežele ter učenci in nekaj dijakov.

(Prebivalci po Bregu) bili bi jako hvaležni tistemu redarju, kateri bi se po deveti uri zvečer tjakaj potruditi hotel ter bi ondi zbirajočo se žensko nesnago vlačug prepodil, makari doli kam za Trnovem na polje. Nesramnice se ondi v mladem drevedu po klopih nabirajo, ter memogredoče obirajo na jako nesramen način. Vrh tega je pa njihovo govorjenje, ktero je zadosti glasno, da se po odprtih sobah sliši, za odrasle ostudno, za otroke in nežno mladino sploh pa jako pohujšljivo. —n.

(Nova šola) blagoslovila se je v nedeljo v Šentvidu nad Ljubljano, kakor smo že minoli teden objavili, na jako slovesen način. Cerkveni del slovesnosti opravil je gospod stolni župnik Urbas, svetnega je pa dovršil gosp. okrajni glavar Mahkot. Šola je bila okrašena z narodnimi in cesarskimi zastavami, v zvoniku so pritrkavali, pred cerkvijo pa streljali. Naj bi le nova šola dosegla povesod zaželeni namen.

(Borovničani) dobili bodo nove orglje, ktere jim je izdelal domač umetnik g. Goršič v Ljubljani. Kakor čujemo, zapele bodo še le prihodnji mesec na svojem namenjenem mestu.

(Kajnovi dejanje) doprinesel je danes zjutraj v Hrastji oženjen gospodar France iz Savelj nad svojim bratom v hlevu, kjer ga je s tremi udarci do mrtvega pobil. Ranjki mu je medla odnesel nekaj obleke, za ktero ga je sedaj brat tirjat prišel. Beseda je dala besedo, ta jezo, jeza prepri in prepri smrt. Ubiti brat je bil veseljak prve vrste in je tudi nekaj srednjih šol v Ljubljani obiskaval. Ko je pred nekaj leti svojo doto v znesku 500 gl. potegnil, najel si je majhen voziček, na katerem so ga otroci za dvojače okoli vozili, z njim vred pa vedro vina. Na tak način je bil kmalo popolnoma bos in sedaj mu ni drugega kazalo, nego služiti.

Razne reči.

— Slavni zgodovinar dr. J. Jannssen, ki je po 25letnih mučnih študijah izdal: „Zgodovina nemškega naroda proti koncu srednjega veka“ in pa še dva zagovora: „Mojim kritikom“ (227 str.), v katerih je tako jasno razkril ničevno podlago protestantizma, je bil rojen na Porenjskem Nizozemskem v starem mestu Ksanten l. 1829. Izobraževal se je na Vestfalski gimnaziji Recklinghausen in na Monastirski akademiji; klasičnih jezikov in zgodovine se je pa učil na vseučiliščih v Lovanji (Löwen v Belgiji) in pa v Bonnu. Učeniki so mu bili: Möller in Laforet v Lovanji, Aschbach in filosof Clemens v Bonnu. L. 1854 je postal privatni docent zgodovine v Monastirji, še isto leto je pa dobil službo gimnazijskega profesorja v Frankobrodu, kjer je do nedavno ostal. Do l. 1863 je vedno občeval z zgodovinarjem Böhmerjem, od ktere ga je mnogo pridobil. Po njegovi smrti je postal duhovnik, šel v Italijo in se učil v vatikanskem arhivu; v Rimu je tudi sklenil

prijateljstvo z bavarskim kardinalom Reisach-om. Raziskavanje v vatikanskem arhivu je rodilo zgodovino 30letne vojske. To delo so z veseljem pozdravili vsi vednostni in bogoslovski listi; vsi zgodovinski spisi Jannssenovi so bili takoj poprodani, ko so izšli. Zagovora „An meine Kritiker“ je bilo v 14 dneh 5000 iztisov prodanega, zato se je morala takoj prirediti nova izdaja. Po svojem velikanskem delu je postal Jannssen Josue nemških katoličanov proti lažnjivim protestantovskim zgodovinarjem, ki so zgodovino za svoje namene pačili. Katoliška cerkev bo Jannssen-u stoletja hvaležna. Brez najmanjše želje po časti (mnogo nemških vseučilišč bi se rado ž njim ponašalo) dela Jannssen v začetem delu dalje ter odkriva neprestrašeno zgodovinske laži, katerih so nakopičili nemški skaza-zgodovinarji cele grmade. Sv. oče so imenovali Jannssena za svojega domačega premeta in apostolskega protonotarja.

— Kolikor bolj svet Boga zapušča, toliko bolj malikuje stvari. V modo je prišlo v našem času posebno po večjih mestih oboževanje gledališnih igralcev in igralk. Poslednji čas so se Dunajski judovski listi tako daleč spozabili, da so začeli na dan spravljati najmenj važne zadeve in zasebnega življenja kakega igralca ali igralk in jih posebno pikatno pripovedovati mnogobrojnim bralcem. Eden izmed odličnih listov je pred nedavnem spisal še celo zgodovino o popotni torbi igralca Sonnen-thala in o plašči igralca Roberta. To presega že vse meje zdrave pameti. Zato se še „Presse“ čudi, kako je mogoče, da je natančni pisatelj pozabil na žepni robec gospe Volterove in na podplate gospe Levinske. To kineško koketovanje je sama neumnost in komedija, po kateri si nekatere manj važne osebe iščejo časti in imena pri občinstvu.

Telegrami.

Zagreb, 23. sept. „Sloboda“ vstavljena. Vrednik, kojega je vredništvo namesto zaprtega naznanilo, zdi se policiji sumljiv, gledé domovinske pravice.

Budapešt, 23. sept. Presvitli cesar pripeljal se je včeraj zvečer semkaj po državni železnici, in ga je na kolodvoru mnogobrojna množica sprejela z brezkončnimi „eljen“-klici.

Rim, 23. sept. Pater Curci prišel je danes zjutraj semkaj, da slovesno prekličé svoje raztrošene zmote gledé nauka sv. vere.

Napolj, 23. sept. V poslednjih 24 urah imeli smo 241 bolnikov in 114 mrličev za kolero.

London, 23. sept. Pri otoku Fora razbila se je včeraj angleška topniška ladija „Wasp“. Rešilo se je menda le šest mož. Boje se, da se je bilzo 50 oseb potopilo. Kapitana in častnikov pogrešajo.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEČ“,

edini slovenski konservativni dnevnik,

nastopi s 1. oktobrom tretjo četrt XII. leta svojega izhajanja. Ker je mnogim č. g. naročnikom sedaj naročnina pri kraju, prosimo jih uljudno, naj jo izvolijo o pravem času ponoviti, da se jim bo zamogel list tudi zanjepred redno pošiljati. Ob enem naj pa, kakor do sedaj, tako tudi na dalje blagovoljno po ustrajnem razširjanji list podpirajo.

„Slovenec“ velja za Ljubljano ne da bise na dom pošiljal:

Za celo leto	13 gl. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računi 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan	15 gl. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravištvu „Slovenca“.

Tu je l.

22. sept.

Pri **Maliči**: Robert Schlesinger, trgovec, s soprogo, iz Brna. — Raunicher, c. k. finančni svetnik, z družino, iz Doljne Tuzle. — Karolina Kregar, gostilničarica, iz Zagreba. — Avgusta Eibel, iz Zagreba. — Karolina Smola, soproga, c. k. majorja in grajščaka. — Globočnik, posestnik, iz Železnikov. Pri **Stonu**: L. Kraul, trgovec, z Dunaja. — Jan. pl. Pasch, c. k. polkovnik, z družino iz Trsta. — Viljem Kreuth, c. k. poročnik, s soprogo, iz Gmundena. — Julij Kaiser, c. k. poročnik, iz Beljaka. — Ljudevit Janatka, c. k. major v p., iz Ptaja. — Matej Pelutchnigg, učitelj, iz Spitala. — Štefan Jumaš, iz Reke. — Franc Špendal, duhovnik, iz Tržiča. — Alojzij Carli, duhovnik, od Sv. Lucije. — M. Lapajne, iz Idrije. Pri **Tavčarji**: Maks Kraus, trgovec, z Dunaja. — Grof Frane Egger, iz Treibacha. — Janez Plašer, posestnik, iz Radeč.

Pri **Južnem kolodvoru**: Severin Jung, zasebnik, iz Varšave. — Dr. F. Wildgano, uradnik, z Dunaja. — Adolf Kreil, trgovec, iz Pulja. — Andr. Röthel, gojzdar, iz Loke.

Eksekutivne dražbe.

26. sept. 1. e. dzb. Matija Blut in Martin Pečerič iz Bojanske vasi, 1208 gl. Metlika. — 3. e. dzb. pos. Lorene Čuden iz Gorjuš. Radovljica.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

24. septembra.

Papirna renta po 100 gl.	80 gl. 60 kr.
Sreberna	81 „ 75 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103 „ 90 „
Papirna renta, davka prosta	95 „ 80 „
Akcije avstr.-ogerske banke	849 „ — „
Kreditne akcije	287 „ 90 „
London	121 „ 60 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 77 „
Francoški napoleond.	9 „ 66 1/2 „
Nemške marke	59 „ 65 „

J. pl. Trnkóczy,

lekar „pri zlatem samorogu“,

priporoča in razpošilja s poštnim povzetjem

Marijateljke kapljice

za želodec,

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodecu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodecu, bitje srea, zabasanje, gliste, bolezní na vraneí, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 gold.

Svarilo! Opozorjamo, da se tiste istinite Marijateljke kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri J. pl. Trnkóczy-ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje

po dr. Maliču,

je odločno najboljšé zdravilo zoper protin ter reumatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa še se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezní na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujša prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezní priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrčnišo zahvalo, vsem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(25) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 50 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči soki in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

najboljšé vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne oteklino. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljaljoče, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kričistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrežati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpjenih udih, skazenem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škattjah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škattljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvršé se tako

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.